

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor práce: Bc. Kateřina Urbánková

Studijní obor: Učitelství anglického jazyka

Název práce: Fostering Autonomy in Teaching and Learning English: Focus on Lower Secondary Learners

Akademický rok: 2024/2025

Diplomantka se ve své práci zabývá problematikou rozvoje autonomie žáků 2. stupně ZŠ ve výuce anglického jazyka. Výběr tématu hodnotím pozitivně, jedná se o relevantní téma, které je v souladu s cíli základního vzdělávání deklarovanými v současných českých kurikulárních dokumentech. Na práci oceňuji zacílení na rozvoj autonomie skrz strategie čtení v anglickém jazyce, což je v současné době problematická oblast výuky anglického jazyka vzhledem k negativním postojům žáků ke čtení obecně.

Předložená diplomová práce má všechny náležitosti, byla vypracována v souladu se zadáním práce, teoretická a empirická část jsou vyvážené a korespondují spolu. Teoretická část je přehledně a logicky strukturována do pěti kapitol, diplomandka v nich diskutuje relevantní témata, a to od obecných otázek po specifické techniky podporující rozvoj autonomie ve výuce anglického jazyka. Autorka se opírá o relevantní bibliografii značného rozsahu, se zdroji efektivně pracuje a spolehlivě je cituje. Podařilo se jí úspěšně formulovat teoretická východiska pro vlastní empirické šetření. Jednotlivé koncepty diskutuje autorka v širších souvislostech a ve vzájemné provázanosti, což svědčí o jejím porozumění dané problematice. Jedním z teoretických pilířů práce je dynamický model autonomie Tassinariové, který diplomandka podrobně představuje a opírá o něj, spolu s dalšími teoretickými rámci, také realizované empirické šetření. Tím podtrhuje vnímání práce jako celku. K teoretické části nemám zásadní připomínky, pouze bych upozornila na terminologickou rozkolísanost v části 2.3 na s. 26, kde se pro vymezení cíle výuky angličtiny objevují termíny *communicative proficiency*, *linguistic and communicative objectives*, *linguistic proficiency*, a *communicative language competences*.

V praktické části práce diplomantka prezentuje vlastní empirický výzkum realizovaný formou akčního výzkumu, jehož cílem bylo zvýšit míru autonomie žáků 2. stupně vybrané ZŠ prostřednictvím rozvoje strategií čtení v anglickém jazyce a účinnost této pedagogické intervence vyhodnotit. Pro potřeby výzkumu diplomandka konstrukt autonomie operacionalizovala za využití deskriptorů Tassinariové, což přispělo k posílení validity i spolehlivosti šetření. Autorka realizovala akční výzkum během dlouhodobé učitelské praxe. Jednotlivé fáze pečlivě naplánovala, implementovala a průběžně vyhodnocovala. V diagnostické fázi využila strukturovaných observací ve výuce angličtiny a dotazníky ve

vybrané třídě. Na základě výsledků připravila plán pedagogické intervence v rozsahu 13 týdnů. Tato intervence byla vytvořena na základě fázových modelů rozvoje autonomie v jazykové výuce a na základě příslušných kurikulárních dokumentů (RVP ZV, ŠVP dané školy). Implementace pedagogické intervence si vyžádala modifikace plánu vzhledem k objektivním okolnostem, což bylo pečlivě zdokumentováno a vysvětleno. Pro vyhodnocení změny v úrovni autonomie žáků využila diplomandka data získaná od žáků (reflektivní deník, závěrečný test a dotazník) a z reflektivního deníku učitele. Všechna data náležitě analyzovala, proces analýzy dokumentovala ukázkami v přílohách a na jeho základě formulovala relevantní závěry.

Po formální a jazykové stránce práce odpovídá požadavkům, je pečlivě zpracována, jedná se o akademický text se všemi charakteristikami. Na několika místech textu jsou drobné nepřesnosti (např. s. 17, 26, 72). Rušivě na čtenáře působí neobvyklé střídání budoucí a minulé časové roviny při reportování o akčním výzkumu v úvodu praktické části práce.

Práci jako celek považuji za zdařilé dílo, a to ve všech ohledech. Teoretická část má vysokou odbornou úroveň, stejně jako realizované výzkumné šetření, které je metodologicky na výši a dokládá, že se diplomandka úspěšně vyrovnala s rolí učitele i výzkumníka. V neposlední řadě oceňuji vysokou míru autonomie, se kterou diplomandka práci vypracovala. Vzhledem k výše uvedenému předloženou diplomovou práci Bc. Kateřiny Urbánkové doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení: **A**.

Otázky k obhajobě:

1. Uveďte prosím na pravou míru terminologii v části 2.3.
2. Na s. 18 uvádíte, že nejvyšším cílem vzdělávání je rozvoj autonomie učícího se jedince. Vidíte nějaká rizika naplňování tohoto přesvědčení?
3. Ve své práci opakovaně citujete Davida Littla (2007), který tvrdí, že by prostředkem rozvoje metakognice měl být cílový jazyk (např. s. 26). Jak na toto tvrzení nahlížíte po realizovaném akčním výzkumu?
4. Jaká byla největší výzva realizovaného akčního výzkumu?

Doc. PaedDr. Monika Černá, Ph.D.

V Pardubicích dne 11. května 2025